

Commissiedebat Verkeersveiligheid, Verzorgingsplaatsen van de toekomst - 11 februari 2025

Op woensdag 11 februari 2025 vindt het Commissiedebat Verkeersveiligheid plaats. In dit debat staat ook de verzorgingsplaats van de toekomst geagendeerd. Verzorgingsplaatsen zijn locaties langs het hoofdwegennet, waar weggebruikers kunnen tanken, laden, rusten, eten en drinken. De overstap van fossiele brandstoffen naar duurzame energie zorgt voor een andere inrichting van verzorgingsplaatsen, zoals een snelle groei van snellaadinfrastructuur, uiteindelijk richting zero-emissie verzorgingsplaatsen. De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) informeert u graag over haar standpunten.

Werk de visie 'de Verzorgingsplaats van de toekomst' concreet uit en implementeer deze

Het dossier 'Verzorgingsplaats van de toekomst' is eerder door de Tweede Kamer controversieel verklaard. Hierdoor is er nu geen beleid voor verzorgingsplaatsen waar sprake is van aflopende vergunningen. Wel is sprake van een tijdelijke beleidsregel, maar deze zorgt voor op het oog ongewenste gevolgen bij en tussen bedrijven en daardoor voor onrust in de markt.

Als niet opgepast wordt, is de energietransitie straks het kind van de rekening door het uitblijven van helder beleid. De NVDE vindt daarom dat er werk moet worden gemaakt van een effectief tijdelijk beleid en het uitwerken en implementeren van de visie 'de Verzorgingsplaats van de Toekomst'. Eerder al gaven we onze mening hierover. De NVDE vindt onderstaande zaken belangrijk bij de verdere uitwerking.

Bundel tank- en laaddiensten niet in één concessie

De NVDE is voorstander van open en eerlijke marktwerking waar alle mogelijke aanbieders van een dienst (zoals tanken, laden of groene waterstof) kunnen meedingen. Daarom pleiten we voor een marktmodel dat een gelijk speelveld faciliteert, met eerlijke toegang voor nieuwe en bestaande aanbieders. Het bundelen van diensten ('alles in één hand') werpt juist een toetredingsdrempel op voor nieuwe partijen die geen fossiele brandstoffen willen verkopen, zoals eerder ook bleek uit [onderzoek](#). Juist door de diensten los aan te bieden worden concurrentie gestimuleerd en innovatie en de transitie versneld.

Het ontkoppelen van diensten is ook juridisch de beste optie. Het is in lijn met het mededingingsrecht. Ontkoppelen past verder het beste bij de Aanbestedingswet en de Verordening Alternatieve Brandstofinfrastructuur (AFIR). Laatstgenoemde is door de EU opgesteld met eerlijke toetredingskansen voor nieuwe partijen in gedachten: concessies voor laadstations langs snelwegen moeten specifiek dienen voor

elektrisch laden en bovendien competitief worden toegekend. Daarnaast mogen diensten niet onnodig worden samengevoegd volgens de Aanbestedingswet (artikel 1.5, lid 1).

De NVDE is verder voorstander van verdere opdeling van de concessies in laaddiensten voor trucks (en ander zwaar vervoer) en diensten voor personenauto's op verzorgingsplaatsen waar dit wenselijk is. Dit dient wel te gebeuren met oog voor zaken als de netverzwaringproblematiek, de ligging ten opzichte van andere publieke logistieke laadlocaties en een ligging in de buurt van de belangrijkste vrachtwagencorridors en bij in- en uitvalswegen van steden. We stelden dit al eerder aan de orde in dit [position paper](#). Ook zouden de verschillende aanbieders gestimuleerd moeten worden om gebruik te maken van dezelfde aansluiting en binnen deze capaciteit de stroomvraag afstemmen (zie punt 'stopcontact-op-land').

Tender zero-emissie tank- en laaddiensten op basis van kwalitatieve criteria

Het gevaar van veilen is dat er hoge prijzen worden geboden voor kavels. Door de focus op de prijs bestaat de mogelijkheid dat kwaliteit op het tweede plan komt. Dit komt de aantrekkelijkheid van laden niet ten goede. Daarom pleit de NVDE voor het kwalitatief beoordelen van biedingen op kavels. Hierbij heeft gelijktijdige uitgifte van de verschillende kavels (laden, waterstof, tanken, etc.) de voorkeur zodat herinrichting van de verzorgingsplaats wordt vergemakkelijkt. Kwalitatieve criteria geven de overheid de mogelijkheid om te sturen op maatschappelijke belangen, zoals:

- de mate waarin de aanvraag bijdraagt aan CO₂-reductie
- de bijdrage aan efficiënt netgebruik en voorkomen van pieken op het net
- de kwaliteit van de apparatuur die ingezet wordt
- de langetermijninvesteringen die de partij wil doen om toekomstige groei op te vangen en de strategie bij het ontstaan van wachtrijen (die vragen om capaciteitsuitbreidingen)
- toegankelijkheid en inclusiviteit voor alle gebruikers
- fysieke en sociale veiligheid

Benut koppelkansen met grootschalige opwek en opslag

Beperkte netcapaciteit kan opgevangen worden door opwek grotendeels te organiseren op of in de buurt van de verzorgingsplaats. Daarnaast kunnen batterijen ondersteuning bieden door stroom flexibel te leveren, waardoor een verzorgingsplaats met een kleinere aansluiting kan volstaan en sneller gerealiseerd kan worden. Verder kan lokale opwek van elektriciteit, bijvoorbeeld door gebruik van solar carports, meegenomen worden in tenders voor laadfaciliteiten bij verzorgingsplekken, waarbij aangesloten kan worden bij de bestaande plannen vanuit het programma Energie op Rijksvastgoed (OER).

Organiseer concurrentie tussen verzorgingsplaatsen (voor zero-emissie tank- en laaddiensten)

Hevige concurrentie op de verzorgingsplaats kan leiden tot onwenselijke situaties en tot een '[race to the bottom](#)'. Daarom kan concurrentie voor zero-emissie tank- en laaddiensten beter tussen verzorgingsplaatsen georganiseerd worden om conflicten te voorkomen en voldoende afzet te garanderen. Dit vergemakkelijkt bovendien het realiseren van de netaansluiting. Dit kan in de praktijk uitgewerkt worden door straks een dienstenaanbieder niet twee verzorgingsplaatsen na elkaar te laten voorzien van dezelfde dienst, zoals nu ook geldt voor het aanbieden van tanken op een verzorgingsplaats. Het afstandscriterium is wat de NVDE

betreft dan ook een belangrijk instrument en van groot belang voor een gezonde marktwerking en concurrentie tussen verzorgingsplaatsen. Het is cruciaal dat dit wordt opgezet zonder specifieke partijen te bevoordelen of benadelen, aangezien dit leidt tot barrières tot toetreding voor zowel nieuwe als gevestigde marktpartijen. Zo krijgt elke partij dezelfde kansen.

Stroomlijn concessietermijnen (met het oog op zero-emissie, uitfasering van fossiel, veiligheid en efficiënt ruimtegebruik)

De beperkte ruimte op de verzorgingsplaatsen vraagt om het slim omgaan met een afname in vraag naar fossiele brandstoffen. Een effectieve manier is om een verzorgingsplaats om te bouwen naar een zero-emissie verzorgingsplaats. Hiermee wordt voldoende afzet geborgd voor fossiele diensten op de andere verzorgingsplaatsen en ontstaat de benodigde ruimte voor zero-emissie, die vervolgens efficiënt, overzichtelijk en dus veilig kan worden ingericht. Belangrijk hiervoor is dat de concessietermijnen gelijk worden getrokken, zodat alle vergunningen op één moment worden uitgegeven.

Realiseer een 'stopcontact-op-land-model' waarin een verzorgingsplaats een netaansluiting krijgt en geef Rijkswaterstaat de opdracht dit uit te voeren en de exploitatie te faciliteren

Lange doorlooptijden voor het realiseren van een netaansluiting inclusief capaciteit werken vertragend. Een 'stopcontact op land' (één aansluiting per verzorgingsplaats waarbij direct de verwachte eindcapaciteit voor 2050 wordt gerealiseerd) is daarom ideaal. Pilots hiermee zijn uitgevoerd maar opschaling blijft uit, vanwege de vrees voor overdimensionering en vanwege investeringsrisico's bij de uitbreiding van de capaciteit (omdat het niet 100% vaststaat dat de verzwaarde aansluiting op korte termijn volledig gebruikt gaat worden). De risico's kunnen opgevangen worden door een in te stellen fonds. Om de markt voor laadinfrastructuur te organiseren, dient de overheid hierbij een leidende rol spelen.

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De aangesloten bedrijven zijn actief in hernieuwbare elektriciteit, warmte en gassen en in duurzame mobiliteit, de gebouwde omgeving en de industrie. De activiteiten voor duurzame energie bij 1.600 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim € 43 miljard en bijna 200.000 werknemers in Nederland.